

Grønne varer og tjenester

Grønne virksomheder eksporterer for mere per medarbejder

Grønne virksomheder eksporterer for ca. 300.000 kr. mere pr. medarbejder end gennemsnitlige virksomheder. Samtidig er danske virksomheder godt rustet til at gribe den grønne omstilling med en øget eksport af grønne varer og tjenester på knap 10 mia. kr. siden 2015. Desuden er de grønne virksomheder mere produktive end gennemsnittet.

af Analytiker **Sofie Holme Andersen**

29. juli 2020

Analysens hovedkonklusioner

- Danmark eksporterer grønne varer og tjenester for over 80 mia. kr. om året. En stigning på knap 10 mia. kr. siden 2015.
- De grønne virksomheder eksporterer for ca. 300.000 kr. mere pr. medarbejder end den gennemsnitlige virksomhed.
- Industrien står for 85 pct. af den grønne eksport.
- De grønne virksomheder er mere produktive end gennemsnittet – nemlig 3 pct. i 2018.

Kontakt

Analytiker

Sofie Holme Andersen

Mobil 61 27 58 24

sha@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

Mobil 50 73 71 34

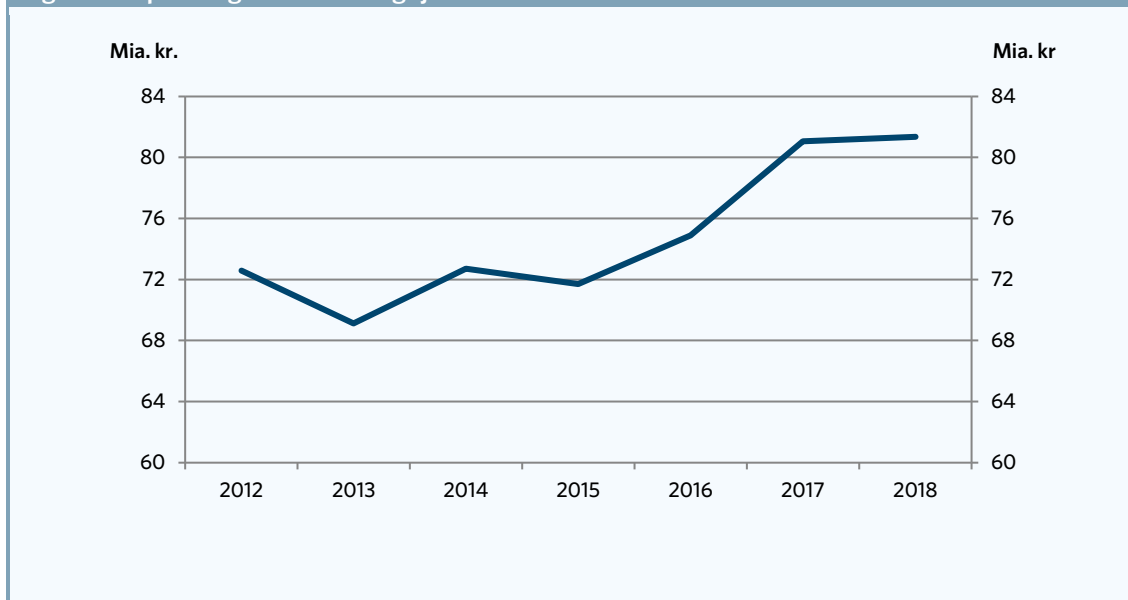
jk@ae.dk

Grønne virksomheder eksporterer mere pr. medarbejder

Den grønne omstilling er et vilkår, som dansk økonomi er underlagt de kommende år. Omstillingen er dog ikke kun en spændetrøje, men også en erhvervspolitisk mulighed for at skabe vækst. AE har for FH beregnet et potentiale på mindst 200.000 grønne årsværk over perioden 2020-2030, hvis man iværksætter FH's nye klimaplan¹. Samtidig skaber den grønne økonomi allerede i dag vækst og arbejdspladser i Danmark.

De danske virksomheder eksporterer grønne varer og tjenester for et større milliardbeløb. Det ses af figur 1. Den grønne eksport har været stigende siden 2015 og udgjorde i 2018 mere end 80 mia. kr., hvilket er en stigning på 9,5 mia. kr. i løbende priser. Den grønne del af økonomien bidrager dermed i større og større grad til den samlede økonomi.

Figur 1. Eksport af grønne varer og tjenester

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Man kan approksimere udviklingen i faste priser ved at bruge prisindekset for industriens vareeksport, da industrien står for omkring 85 pct. af den grønne eksport. Dette prisindeks er faldet med ca. 2 pct. siden 2015, hvilket svarer til, at den grønne eksport i faste priser er steget med ca. 11 mia. 2018-kroner siden 2015.

Eksporten af grønne varer og tjenester opgøres af Danmarks Statistik i det grønne nationalregnskab, jf. boks 1.

Men hvad er egentlig grønne varer og tjenester? Følgende er eksempler på grønne varer og tjenester: Vindmøller, køleskabe i højeste energiklasse, spildevands-, regnvands- og affaldshåndtering, forskning i ressourcebesparelse eller miljøbeskyttelse og byggeri af lavenergihuse. Se nærmere definition i boks 2 og boks 3.

¹ FH: Sammen skaber vi Danmark - sammen skaber vi grøn omstilling
<https://fho.dk/wp-content/uploads/2020/05/pdf-groenomstilling.pdf>

Boks 1. Det grønne nationalregnskab

Det grønne nationalregnskab opgøres hvert år af Danmarks Statistik. Det består af en række statistikker, hvoraf en af de centrale er statistikken omhandlende grønne varer og tjenester. Denne statistik opgøres på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse, der udføres hvert andet år. Den opgør omsætning, beskæftigelse, eksport og værditilvækst fordelt på brancher og forskellige grønne varer og tjenester. Spørgeskemaundersøgelsen er udført i 2013, 2015 og 2017. De øvrige år er dannet ud fra regnskabsstatistikken og andre kilder.

Spørgeskemaundersøgelsen er udelukkende udført for virksomheder i brancher, der formodes at kunne have et vist niveau grønne varer eller tjenester, og som er markedsrettede. Der ses kun på fremstilling i første led samt direkte service – dvs. at eksempelvis Handel og transport ikke medregnes. Ligeledes betyder fokus på markedsretning, at den offentlige del af økonomien heller ikke medregnes. Spørgeskemaundersøgelsen er udført som stikprøveundersøgelse, og der er estimeret resultater for ikke-udvalgte virksomheder.

Der spørges udelukkende ind til omsætning. Beskæftigelse og værditilvækst opregnes ved hjælp af regnskabsstatistikken, hvor det antages, at den grønne andel af omsætningen er den samme for hhv. værditilvæksten og beskæftigelsen.

Eksporten udledes ud fra firmastatistikken samt udenrigshandelsstatistikken. Da det ikke altid er den producerende virksomhed, der eksporterer, vil eksportomfanget være undervurderet.

Data findes kun i løbende priser.

Kilde: Danmarks Statistik.

Boks 2. Definitioner af grøn varer, tjenester, medarbejdere og virksomheder

Denne boks oplister hvilke definitioner, der arbejdes med i denne analyse.

Grøn vare: En grøn vare er en vare, der opfylder enten et miljøbeskyttelsesformål eller et ressourcebesparelsesformål, jf. boks 3. Varen kan enten direkte opfylde et miljøformål, eller den kan indirekte opfylde et. Eksempler på grønne varer: vindmøller, køleskabe i højeste energiklasse, termostater til at spare på energien.

Grøn tjeneste: En grøn tjeneste er en tjeneste, der opfylder enten et miljøbeskyttelsesformål eller et ressourcebesparelsesformål, jf. boks 3. Tjenesten kan enten direkte opfylde et miljøformål, eller den kan indirekte opfylde et. Eksempler på grønne tjenester: Opførelse af lavenergihus, rensning af spildevand, affaldshåndtering, forskning i miljøbeskyttelse.

Grøn virksomhed: En grøn virksomhed er i denne analyse defineret som en virksomhed, der har produktion af grønne varer eller tjenester – uanset omfanget.

Grøn medarbejder: En grøn medarbejder er i denne analyse defineret som en medarbejder, der arbejder i en grøn virksomhed.

Boks 3. Miljøformål ved grønne varer og tjenester

Denne boks oplister de forskellige miljøformål, som de grønne varer og tjenester i statistikken kan være kategoriseret som.

Miljøbeskyttelse

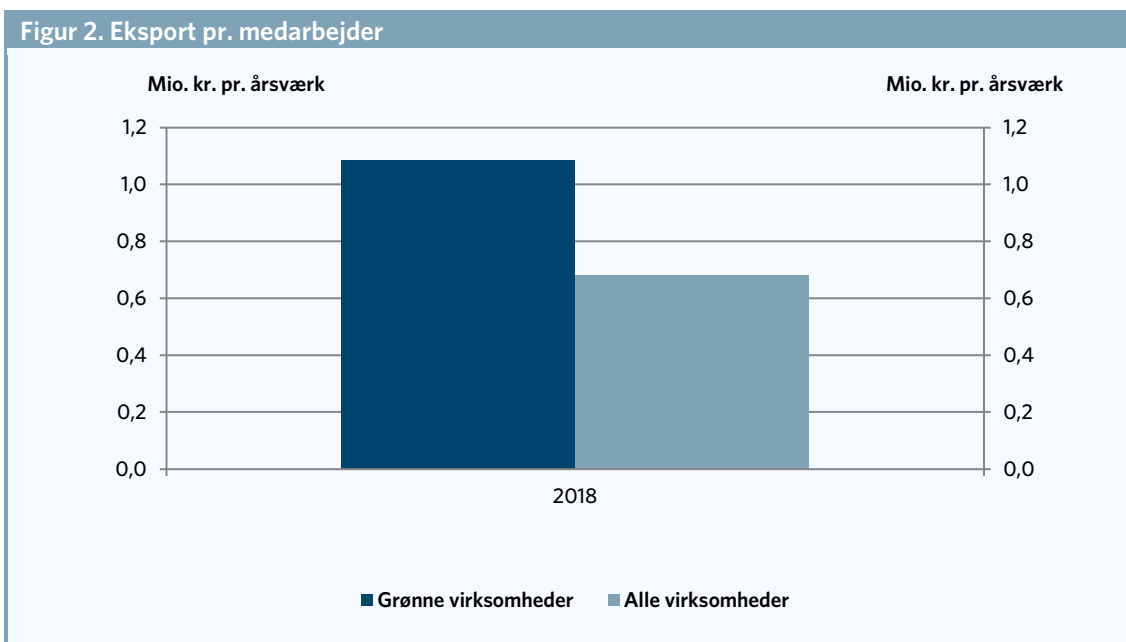
- Beskyttelse af luftkvalitet og klima
- Spilde- og regnvandshåndtering
- Affaldshåndtering- og genindvinding
- Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand
- Støj- og vibrationsbekæmpelse
- Beskyttelse af biodiversitet og landskab
- Miljøbeskyttelsesrelevant forskning og udvikling
- Anden/tværgående aktivitet vedr. miljøbeskyttelse

Ressourcebesparelse

- Håndtering af vandressourcer
- Håndtering af skovressourcer
- Produktion af energi fra fornybare kilder
- Reduceret energi- og varmemeforbrug
- Reduceret forbrug af fossile stoffer som råmaterialer
- Reduceret forbrug af jern, metal og glas
- Forskning og udvikling i ressourcebesparelse
- Anden/tværgående aktivitet vedr. ressourcebesparelse

Kilde: Danmarks Statistik.

Ser man på eksporten i forhold til antallet af medarbejdere, så ser grønne medarbejdere ud til at eksportere mere end gennemsnittet og dermed deres mindre grønne nabofirmaer. Det fremgår af figur 2. Det kan skyldes højere produktivitet hos de grønne virksomheder, højere råvareforbrug, højere importkvote, højere eksportkvote eller en kombination af disse. Det skal nævnes her, at de eneste brancher, der er defineret som havende grøn produktion (og dermed grøn eksport) er: Landbrug, skovbrug og fiskeri, Industri, Energiforsyning, Vandforsyning og renovation, Bygge og anlæg samt Vidensservice.

Anm.: Da der kun er grønne varer og tjenester i nogle af økonomiens brancher pr. definition, er det kun disse brancher, der er medtaget for den samlede økonomi. På 19-grupperingen er følgende brancher medtaget: Landbrug, skovbrug og fiskeri, Industri, Energiforsyning, Vandforsyning og renovation, Bygge og anlæg samt Vidensservice. Antallet af beskæftigede i alle virksomheder er svagt undervurderet, da der ikke findes årsværk for landbrugets underbranche Akvakultur.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

I 2018 havde virksomhederne grøn eksport for 1,1 mio. kr. pr. årsværk, mens der i den samlede økonomi kun blev eksporteret for 0,7 mio. kr. pr. årsværk. Dette svarer til, at medarbejdere i grønne virksomheder eksporterer for 400.000 kr. mere pr. årsværk. Der mangler dog eksporttal for et par brancher i 2018. Hvis man medtager disse brancher til deres seneste eksport (f.eks. i 2016), så bliver eksporten for den samlede økonomi 0,8 mio. kr. pr. årsværk – svarende til at grønne medarbejdere eksporterer for 300.000 kr. mere pr. årsværk end øvrige medarbejdere. Vi regner derfor med, at grønne medarbejdere eksporterer for mindst 300.000 kr. mere pr. årsværk.

Det bemærkes her, at beskæftigelsen i de grønne virksomheder ikke er opgjort direkte. Beskæftigelsen i de grønne virksomheder er fundet ud fra den andel af virksomhedens omsætning, der er betegnet som grøn. Samme andel er da brugt på virksomhedens beskæftigelse.

Industrien står for ca. 85 pct. af den grønne eksport. Det gælder også i industrien, at grønne virksomheder eksporterer mere end andre. I 2016 eksporterede grønne industrivirksomheder omkring 40 pct. mere pr. medarbejder end industriens gennemsnit.²

² Der er endnu ikke tjenesteeksporttal for industrien for 2017 eller 2018. Vareeksporten pr. medarbejder i industrien var i 2018 33 pct. lavere end den grønne industrieksport pr. medarbejder. Vareeksporten udgjorde i 2016 94 pct. af industriens eksport.

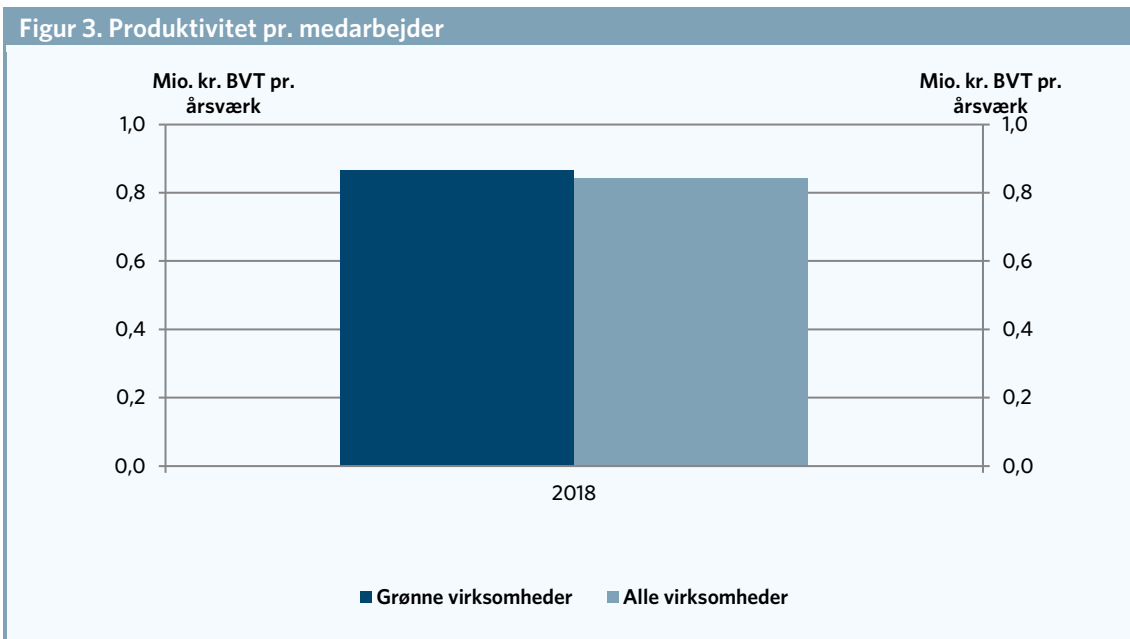
Samlet set ser den grønne eksport ud til i højere grad at være høj kvalitetsvarer og -tjenester end den øvrige eksport – medmindre de grønne medarbejdere er markant mere produktive end deres kollegaer i nabofirmaerne.

Grønne virksomheder er mere produktive end gennemsnittet

Udover at grønne virksomheder eksporterer mere – pr. medarbejder – end den gennemsnitlige virksomhed, så er de også mere produktive. Det fremgår af figur 3. Grønne virksomheder var i 2018 ca. 3 pct. mere produktive end gennemsnittet.

Det bemærkes her, at på grund af måden data bliver opgjort på, er det ikke muligt at sige, om de medarbejdere, der producerer grønne varer og tjenester, er mere produktive end andre i samme virksomhed. Der kan kun siges noget om produktiviteten på virksomhedsniveau – altså om den virksomhed, der har grøn produktion, er mere eller mindre produktiv end virksomheder uden grøn produktion.

Selvom de grønne virksomheder er mere produktive end gennemsnittet, kræver de mere omsætning for at skabe samme værditilvækst. Dette skyldes sandsynligvis et større råvare- eller halvfabrikataforbrug hos de grønne virksomheder.

Anm.: Da der kun er grønne varer og tjenester i nogle af økonomiens brancher pr. definition, er det kun disse brancher, der er medtaget for den samlede økonomi. På 19-grupperingen er følgende brancher medtaget: Landbrug, skovbrug og fiskeri, Industri, Energiforsyning, Vandforsyning og renovation, Bygge og anlæg samt Vidensservice. For landbrugets underbranche Akvakultur er der ikke data tilgængelig for antal beskæftigede. Derfor er Landbruget medtaget ekskl. Akvakultur.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Samlet set bidrager grønne virksomheder ikke kun til den grønne omstilling, men også til at skabe vækst og beskæftigelse. Danmark er langt fra i mål med den grønne omstilling, og det kræver en målrettet indsats at komme derhen. Men Danmark er godt rustet til rejsen, og de grønne virksomheder er allerede stævnet ud.